

10. 8. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Postavení rozhodčí komise spolku a její význam pro sport v ČR - 2. díl

V rámci tohoto článku ze série článků Postavení rozhodčí komise spolku a její význam pro sport v ČR, budou přiblíženy požadavky na členy rozhodčí komise spolku.

Efektivita řízení před rozhodčí komisí spolku

Jedním z parametrů, které ovlivňují efektivitu řízení před rozhodčí komisí spolku, jsou osoby samotných rozhodců. Osoby rozhodců budou ovlivňovat průběh celého řízení nejvíce. Především jeho délku a kvalitu samotných rozhodnutí. Dle Maisnera „osobnost rozhodce, jeho flexibilita a profesionální vedení sporu jsou pak v takovém případě klíčové pro dosažení časově přijatelného efektu.“[1] Mezi další hlediska, které ovlivní kvalitu rozhodování, můžeme řadit kontinuitu působení rozhodce v dané sportovní organizaci. Delší působení ve sportovní organizaci může u rozhodce přinést lepší orientaci ve spolkovém prostředí a lepší přehled ve spolkových problémech.

Požadavky kladené na členy rozhodčí komise spolku

Počet rozhodců

Základní právní úpravu najdeme v § 266 NOZ. Toto ustanovení v odstavci prvním zní následovně: „Neurčí-li stanovy jinak, má rozhodčí komise tři členy, které volí a odvolává členská schůze nebo shromáždění členů spolku.“ Pokud by měl spolek zřízenou rozhodčí komisi, která by měla menší počet členů, nebudou mít rozhodnutí této komise jiné účinky než v rámci spolku[2]. Zákonodárce výslovně nestanovil, že spolek nemůže zřídit rozhodčí komisi spolku například o jednom členu. Tento požadavek však můžeme dovodit z úpravy řízení před rozhodčí komisí spolku dle § 40g zákona č. [216/1994](#) Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „ZRR“): „Komise může záležitost projednat a rozhodnout jen za přítomnosti většiny svých členů, nejméně však 3.“

Zletilost a bezúhonnost

Odstavec druhý ustanovení § 266 NOZ vymezuje minimální požadavky kladené na členy rozhodčí komise spolku, které můžeme označit za kogentní.[3] „Členem rozhodčí komise může být jen bezúhonná zletilá a plně svéprávná osoba, která ve spolku nepůsobí jako člen statutárního orgánu nebo kontrolní komise. Nenavrhl-li nikdo vyslovení neplatnosti volby člena rozhodčí komise pro nedostatek bezúhonnosti, platí s výhradou změny okolností, že byla zvolena bezúhonná osoba.“ Spolek může tyto požadavky kladené na členy rozhodčí komise rozšířit.[4] Dle odborné literatury nemůže být členem rozhodčí komise právnická osoba.[5] Naopak členem rozhodčí komise může být fyzická osoba, která není členem spolku.[6]

Bezúhonnost můžeme analogicky posuzovat dle § 6 odst. 2. živnostenského zákona „tak, že za bezúhonnou se nepovažuje fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s činností spolku, anebo pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.“ Z hlediska problematiky zahlazení odsouzení by mohly tvořit výjimku „trestné činy, které byly spáchaný v souvislosti s činností spolku, s ohledem na požadavek legitimního cíle a zjevné přiměřenosti vůči cíli, by mohly být takové osoby z funkce v

rozhodčí komise spolku vyloučeny.“[7]

Neslučitelnost funkcí

Výše zmíněná neslučitelnost funkcí může být sportovní organizací rozšířena na jiné orgány. Pokud dojde ke zvolení člena rozhodčí komise do některého z těchto orgánů, mělo by zaniknout jeho členství.[8]

Podjatost

Otázku nepodjatosti člena rozhodčí komise upravuje odstavec třetí § 266 NOZ: „Z činnosti rozhodčí komise je vyloučen její člen, jemuž okolnosti případu brání nebo by mohly bránit rozhodovat nepodjatě.“ Kritéria posuzování nepodjatosti člena rozhodčí sportovní organizace jsou rozšířeny o důvody uvedené v § 8 odst. 1. ZRŘ: „Rozhodce je vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jeho nepodjatosti,“ aplikovaným prostřednictvím § 11 ZRŘ. Tyto kritéria bude třeba u jednotlivých členů rozhodčí komise posuzovat méně striktně, než je tomu tak u rozhodců či soudců.[9] Samotný požadavek nepodjatosti je promítnutím práva na spravedlivý proces ve spolkové rovině.[10]

Pokud se člen rozhodčí komise nevyloučí sám z projednávání věci[11] a vyjde-li u něho některý z výše uvedených důvodů najevo, rozhodne o jeho podjatosti, na návrh účastníka, samotná rozhodčí komise (tedy zbylí členové). Z ustanovení § 40i ZRŘ můžeme dovodit, že je v tomto případě vyloučena pravomoc soudu dle § 12 ZRŘ. V případě rozhodování o podjatosti či nepodjatosti člena rozhodčí komise nemá soud žádnou pomocnou roli oproti běžnému rozhodčímu řízení.

Zakotvení rozhodování o námitce podjatosti v rámci rozhodčí komise vede ke značnému urychlení její činnosti a rozhodování. Pokud by rozhodoval o námitce podjatosti soud, nemusely by být lhůty pro vydání rozhodnutí, uvedené v § 40h ZRŘ, dodrženy. [12]

Sportovní organizace by mohla modifikovat možnost přezkumu námitky podjatosti ve smyslu § 12 odst. 2 ZRŘ a založit tak pravomoc soudu k přezkumu. Takové rozhodnutí by se dalo označit jako krok, který jde zcela proti smyslu a účelu ustanovení § 40i ZRŘ. Jednalo by se o značné rozšíření pravomoci soudu v rámci činnosti rozhodčí komise spolku, které by šlo zcela proti úmyslu zákonodárce, jenž tuto možnost vyloučil a přenesl právě tuto činnost na samotnou rozhodčí komisi. I když lze většinou ustanovení zákona o rozhodčím řízení modifikovat, v tomto specifickém případě, možnost úpravy, nevidím jako zcela reálnou.

Jedním z posledních názorů odborné literatury[13] ale je, že vyloučení možnosti soudního přezkumu lze považovat za neústavní, a pokud by rozhodčí komise rozhodla např. tak, že člen komise není vyloučen či by byly vyloučeni všichni členové, měl by mít účastník řízení možnost zákonnost takového rozhodnutí přezkoumat, i když tím značně naruší průběh tohoto řízení a rozhodci nebudou moci vydat rozhodnutí v zákonných lhůtách. Vše ale záleží na budoucí judikatuře soudů, jak se k výkladu tohoto ustanovení postaví.

Z poslední judikatury týkající se rozhodování o námitce podjatosti, můžu zmínit například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 2020, sp. zn. 23 Cdo 1337/2019[14]. Toto rozhodnutí je aplikovatelné i na řízení před rozhodčí komisí spolku, vzhledem ke vztahu ZRŘ a řízení před rozhodčí komisí spolku. Pokud projednával věc vyloučený rozhodce rozhodčí komise spolku, je toto důvodem pro zrušení nálezu, ale to pouze ve smyslu, že zde je důvodná pochybnost o jeho nepodjatosti vzhledem k jeho poměru k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům. Zároveň jestliže účastníci řízení o této podjatosti nevěděli v předchozím řízení, kde ji nemohli uplatnit. Nemůže se jednat pouze o důvod, že člen rozhodčí komise spolku nesplnil informační povinnost dle § 8 odst. 2. ZRŘ.

Volba členů rozhodčí komise a možnost kooptace[15]

Členové rozhodčí komise spolku jsou voleni a odvoláváni členskou schůzí nebo shromážděním členů spolku dle § 266 odst. 1 NOZ. Zákodárce tímto reaguje na možnost, kdy členská schůze není vždy nejvyšším orgánem spolku.[16] V rámci činnosti rozhodčí komise spolku by nemělo nic bránit využití institutu kooptace s menšími omezeními. Kooptace bude praktická při nahrazení několika členů rozhodčí komise, kdy nebude třeba svolávat příslušný orgán spolku jen kvůli dovolení členů tohoto orgánů mimo pravidelné schůze. Nadto může rozhodčí komise fungovat nadále, pokud splňuje všechny výše zmíněné požadavky, i přesto že skončí některým členům jejich funkční období. Jako podstatný zásah lze vnímat kooptaci velkého počtu nových členů rozhodčí komise (1/2 celkového počtu).[17] Tomuto problému by mohlo předejít zakotvení možnosti kooptace pouze z náhradníků, kteří byli zvoleni jako řádní členové rozhodčí komise.[18]

Funkční období

Funkční období člena rozhodčí komise je obecně 5leté (viz § 246 odst. 1. NOZ), není-li ze strany spolku jeho délka modifikována. Obecně by toto funkční období nemělo být delší než 9 let. Pokud spolek modifikuje tuto hranici nad 9 let, nelze vyloučit možnost zrušení takto dlouhého funkčního období prostřednictvím žaloby na neplatnost části stanov pro rozpor s dobrými mravy. Dvořák se k délce funkčního období nad 9 let vyjadřuje následovně: „s přihlédnutím k nejdelšímu funkčnímu období, které právní řád České republiky vůbec zná a kterým je funkční období 9 let prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu ČR (§ 10 odst. 2 zákona č. [166/1993](#) Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů), lze konstatovat, že za rozporné s dobrými mravy, a tudíž absolutně neplatné, je možno považovat každé funkční období, jež překračuje dobu 9 let.“ [19]

Problematika zápisu údajů do spolkového rejstříku

V odborné literatuře nepanuje shoda, zdali je zápis členů rozhodčí komise spolku[20] do veřejného rejstříku[21], pro vznik funkce člena rozhodčí komise spolku, aktem deklaratorní či konstitutivní. Dle Kohouta rozhodnutí rozhodčí komise spolku, která nemá zapsány výše uvedené údaje, jsou vykonatelná pouze uvnitř spolku.[22] Sokol považuje tento zápis za konstitutivní.[23] Dle Dobrozemského nezapsání všech údajů do veřejného rejstříku nemá vliv na rozhodování rozhodčí komise spolku. Tento názor shrnuje slovy: „rozhodčí komise je zřizována stanovami a volena nejvyšším orgánem spolku, přičemž volba nabývá účinnosti (kandidáti se stávají členy) okamžikem zvolení (ukončením hlasování, vyhlášením výsledků voleb, potvrzením nejvyšším orgánem) či jiným určeným dnem, nikoliv až zápisem do spolkového rejstříku. Zápis tak má pouze deklaratorní účinky, což znamená, že pouze osvědčuje vznik, změnu nebo zánik právní skutečnosti. Není dle mého názoru myslitelné, že v případě prodlevy mezi volbou rozhodčí komise a jejím zápisem do spolkového rejstříku (např. v řádu měsíců) bude rozhodčí komise od svého zvolení do okamžiku zápisu považována za kvazi rozhodčí orgán spolku bez statusu dle § 265 obč. zák. (byť všechny zákonné požadavky na rozhodčí komisi jinak splňuje), a následně po provedení zápisu tento „status“ získá.... Tato situace je v rozporu s principem právní jistoty účastníků řízení i samotného spolku, a proto nemůže tento výklad obstát“.

Závěr

Základní požadavky zakotvené zákonem (bezúhonnost, svéprávnost, zletilost, neslučitelnost funkcí) nejsou pro členy komise zcela dostačující z toho důvodu, že jsou velmi benevolentní a splnit je může téměř jakákoliv fyzická osoba. Samotné sportovní organizace tyto požadavky ve svých stanovách zpřísňují a například Fotbalová asociace České republiky vyžaduje u svých rozhodců právní vzdělání. Jiné sportovní v České republice mají alespoň v rozhodčí komisi několik členů s právním vzděláním. Rozšíření požadavků, na členy rozhodčí komise, lze hodnotit velmi kladně.

Mgr. Karel Gerhardt,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Mgr. Daniela Grimma](#)

Janáčkova 1089/20
702 00 Ostrava

Tel.: +420 737 474 802

e-mail: kancelar@danielgrimm.cz

[facebook](#)

[instagram](#)

[1] MAISNER, Martin. Efektivita rozhodčího řízení. Bulletin advokacie, 2018, č. 9, s. 46

[2] Dle Dobrozemského by mohla být rozhodčí komise, která nemá dostatečný počet členů, jakýmsi mezistupněm v rámci rozhodovací činnosti spolku. Spolek by přesto neměl tento orgán označovat jako rozhodčí komisi spolku, ale výslovně uvést, že jde o jiný orgán. DOBROZEMSKÝ, Václav. Rozhodčí komise spolku. Účetnictví neziskového sektoru (Wolters Kluwer) r. 2017, č. 7, s. 16.

[3] LAVICKÝ, Petr. Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. s. 1246

[4] například o povinnost právní vzdělání rozhodce

[5] Dobrozemský vychází především z koncepce členství, které je založeno na osobním principu a zároveň vylučuje aplikaci § 152 odst. 2 NOZ. DOBROZEMSKÝ, Rozhodčí komise., s. 16.

[6] DOBROZEMSKÝ, Rozhodčí komise., s. 16.

[7] GERHARDT, Karel. Rozhodovací mechanismy ve sportu v současné legislativě. Olomouc, 2020. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Právnická fakulta. Vedoucí práce: JUDr. Petr Prchal. 16 s.

[8] DOBROZEMSKÝ, Rozhodčí komise., s. 16.

[9] „Povaha věci však jednoznačně předjímá, že zpravidla bude situace taková, že členové rozhodčí komise budou znát účastníky sporu blíže než na základě náhodných setkání. Lze předpokládat, že člen rozhodčí komise a případný účastník sporu mohou být i v mnohem častějším kontaktu. Lze rovněž předpokládat, že někteří členové rozhodčí komise spolku budou dokonce zároveň sami členy

- spolku.“ OLÍK, Miloš In: OLÍK, Miloš a kol. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 325.
- [10] LAVICKÝ, Petr. Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. s. 1246
- [11] § 40i ZRŘ „Člen komise, u něhož vyšly najevo okolnosti uvedené v § 11, je povinen vyloučit se z projednávání věci. Nevyloučí-li se člen komise, rozhodne o návrhu strany na jeho vyloučení komise.“
- [12] nadto např. FAČR má zakotveno, že pokud nedojde ke shodě uvnitř komise, rozhodne o vyloučení předsednictvo Sboru rozhodců a tímto ještě rozšiřuje možnost přezkumu uvnitř tohoto orgánu, takový typ modifikace můžeme vnímat jako žádoucí.
- [13] LISSE, Luděk. Sportovní právo. Rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR. Praha: C.H. Beck, 2020, s. 304
- [14] Nejvyšší soud se především zabýval otázkou, zdali nesplnění informační povinnosti rozhodce o své o podjatosti dle § 8 odst. 2 ZRŘ, je důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu dle § 31 písm c) ZRŘ. Konstatoval, že tato skutečnost nemůže být samotným důvodem pro zrušení rozhodčího nálezu. Podjatost rozhodce zakládá především jeho poměr k věci, účastníkům a jejich zástupcům. Z tohoto důvodu lze zrušit rozhodčí nález jen za situace, že informace nesdělené rozhodcem jsou takového charakteru, že lze důvodně pochybovat o jeho nepodjatosti na základě některého z těchto tří kritérií.
- [15] přiřazení nového člena do voleného sboru nikoli volbou, ale rozhodnutím již zvolených členů
- [16] SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a kol. Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář:[§ 118-418]. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 232.
- [17] GERHARDT, Karel. Rozhodovací mechanismy ve sportu v současné legislativě. Olomouc, 2020. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Právnícká fakulta. Vedoucí práce: JUDr. Petr Prchal. 19 s.
- [18] SVEJKOVSKÝ: Právnícké osoby.. s. 232
- [19] DVOŘÁK, Jan. In: ŠVESTKA a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 716 (§246 odst. 1 NOZ)
- [20] Spolek musí v souladu s § 29 odst. 1 písm. c) ZVŘ zapsat údaje o této komisi – její název, počet členů, adresu pro doručování a identifikační údaje o konkrétních členech této komise.
- [21] Dle zkoumání Zechovského byli ve veřejném rejstříku „ve 111 případech zapsáni členové takového orgánu, ve 31 případech byl v rejstříku uveden pouze počet členů orgánu, nikoliv však jejich jména.“ ZECHOVSKÝ: Rozhodčí komise spolku., s. 169-180.
- [22] KOHOUT, David. Rozhodčí komise spolku podle § 265 obč. zák. a její využitelnost při řešení sporů uvnitř sportovních asociací. RaP, 2015, č. 1, s 2.
- [23] SOKOL, Tomáš. Spolkové rozhodčí komise: otázky zatím bez odpovědi [online]. pravniciradce.ihned.cz, 10. září 2015

[*] Postavení rozhodčí komise spolku a její význam pro sport v ČR – 1. díl, dostupné na [www, k dispozici >>> zde](http://www.kdispozici.cz).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)

- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)